

Nye tendenser og nye sprog i grønlandsk musik

Af Andreas Otte, ph.d.

Januar 2015

I løbet af 80'erne og 90'erne blev små indspilningsstudier udbredt i Grønland, og pladeselskabet ULO fik konkurrence fra disse studier samt fra et par nye pladeselskaber. Mængden af musik, der blev udgivet årligt i Grønland steg markant, og inden cd'en blev almindelig, var der et stort marked for kassettebånd, som ofte blev indspillet i radio-tv-forretninger rundt omkring i landet. En del af den type musik, der blev produceret, blev lavet af små bands, og i takt med at elorglet og keyboardet kom frem, opstod enmandsorkestre, hvor der gøres brug af instrumenternes indbyggede rytmeboks og akkompagnements-funktioner.

I forbindelse med denne udvikling opstod der en type musik, som ofte omtales som suaasat-musik eller suaasat-rock. Navnet stammer fra den måde man traditionelt tilbereder fangsttyr som suaasat (suppe) i Grønland. Sangtemamæssigt er det kærlighed, familie, hjemstavnen og nationen der synges om i denne type musik, som primært henvender sig til et voksent publikum. Der synges næsten udelukkende på grønlandsk indenfor genren.

I slut 90'erne begyndte flere grupper at udfordre det grønlandske sprogs monopolstatus indenfor populærmusik, der havde eksisteret siden Sume debuterede. Den første primært engelske musikudgivelse i Grønland, var rockbandet Century Schoolbooks album "Stay Put", men udgivelsen opnåede ikke den store opmærksomhed.

En anden tidlig udgivelse, som i høj grad brugte engelsk sprog, var albummet "Nanu Disco" fra 1998. På dette dance-album, anvendtes engelsk primært for at gøre pladen tilgængelig for et internationalt publikum. De engelske tekster er ofte voice-over fortællinger, som hylder en mytisk tid før Grønland blev koloniseret, hvor grønlænderne levede i pagt med naturen og overnaturlige væsner. Musikken på "Nanu Disco" er tæt pakket med forsøg på at skabe et lyd billede af dette grønlandske sted, f.eks. med lyden af trommesang, og det er værd at nævne, at albummet blev produceret i Sisimiut af en dansk DJ ved navn Svend Break også kendt som Morten Stjernholm. Musikkens anderledes udtryk og romantiske billede af en fortid som kun optræder i sagn, kunne altså nemt være produktet af en udlændings eksotiske fantasier om Grønland.

"Nanu Disco" blev ikke den internationale succes folkene bag udgivelsen formentlig havde håbet på, men på diskotekerne i Nuuk blev der danset til albummet i slut-90'erne.

Tryk på billedet og lyt til nummeret "No Past – No Future" fra Nanu Disco.

Den første nyere populære grønlandske rockudgivelse med delvist engelske tekster var "Inuiaat 2000" ("Befolkningen år 2000") af rockbandet Chilly Friday, som udkom i år 2000. På denne udgivelse kan man fornemme, at bandets medlemmer var stærkt inspireret af internationale musiktendenser som 90ernes grunge-bølge med bands som f.eks. Nirvana og Pearl Jam.

"Inuiaat 2000" udkom på det dengang nystartede pladeselskab Atlantic Music, som i løbet af det nye årtusindes første årti overtog størstedelen af det grønlandske musikmarked. Selvom Atlantic Music har videreført det store fokus på grønlandske tekster i musikproduktion, som man også kunne finde hos ULO, slap Chilly Friday af sted med at lave et delvist engelsksproget album, og i de tilfælde hvor gruppen synger på engelsk om temaer som fester, sex og kærlighedsproblemer, er der ikke nogen tydelig kobling mellem musik og sted i deres musik. Anderledes forholder det sig selvfølgelig når Chilly Friday's tekster er på grønlandsk, hvilket de i øvrigt i højere og højere grad blev, i løbet af bandets levetid. Temaerne i bandets sangtekster skiftede også med tiden, til i højere grad at omhandle sociale problemer som f.eks. selvmord. I disse tunge temaer ligger der en forbindelse mellem musikken og et lokalt socialt problem med særligt fokus i Grønland.

Klik på billedet og se musikvideoen til Chilly Fridays nummer "Sialuit" ("Regndråber"), som handler om selvmord som følge af ulykkelig kærlighed.

Selv mord og andre sociale problemer blev også behandlet i den grønlandske rapmusik. Musikgenren kom til Grønland i løbet af 80erne med gruppen Nuuk Posse, som primært rappede på grønlandsk, men gruppen gjorde faktisk sporadisk brug af både engelsk og dansk, og var dermed forud for tendenserne i den øvrige musikscene, hvor dansk dog til dato ikke er slået igennem som sprog. Den lokale identitet var samtidig i højsædet, hvilket er en klar international tendens indenfor genren.

Det var dog ikke Nuuk Posse, som for alvor satte en social og politisk dagsorden med rapmusik. I løbet af årene er rapmusik mere og mere blevet en udtryksform for udsatte unge i Grønland, en status som blev slået fast med gruppen Prussic ("Blåsyre" på engelsk), som med albummet "Misiliineq Siulleq" ("Den første prøve") fra 2003 satte nye standarder for, hvad man kunne debattere gennem musik. På nummeret "Angajoqqaat" ("Forældre") rappede Prussic om hvordan deres forældre svigtede dem, og gruppen fik betydning for, at der blev åbnet op for at debattere disse tabubelagte emner i Grønland. Ligesom stort set alt nyere rapmusik fra Grønland, rappede Prussic på Grønlandsk.

Både Prussic og Nuuk Posse fik stor opmærksomhed hos det yngre publikum i Grønland, men den bredere interesse for rapmusik er dalet i Grønland de seneste år, og genren findes nu primært blandt socialt udsatte unge, som indspiller og deler deres musik via deres computere og mobiltelefoner.

Klik på billedet og se musikvideoen til Nuuk Posses nummer "Qitik" ("Dans").